

JESSENIOVA LEKÁRSKA
FAKULTA V MARTINE
Univerzita Komenského
v Bratislave

Profesionálna socializácia študentov ošetrovateľstva v oblasti klinickej praxe

Katarína Žiaková¹, Helena Kadučáková²

¹ Ústav ošetrovateľstva, Jesseniova lekárska fakulta v Martine,
Univerzita Komenského v Bratislave, Slovensko

² Katedra ošetrovateľstva, Fakulta zdravotníctva,
Katolícka univerzita v Ružomberku, Slovensko

Profesionálna socializácia študentov ošetrovateľstva

- Profesionálna príprava budúcich sestier je komplexnou vzdelávacou trajektóriou, počas ktorej sú u študentov podporované **rozmanité spôsoby získavania odborných spôsobilostí**.
- Profesionálna socializácia študentov ošetrovateľstva, ako centrálny fenomén profesijného vývoja, začína **vstupom do študijného programu** a **pokračuje vstupom do pracovného procesu**.
- Klinická výučba (tvoriaca 50 %) je v rámci prepojenia teórie s praxou považovaná za jej **nenahraditeľný, vitálny, strategický úsek**.

Profesionálna socializácia študentov ošetrovateľstva

- Vytváranie **profesionálnej identity** je **komplexný proces**, v rámci ktorého je profesionálna rola naučená prostredníctvom kľúčových hodnôt a etického správania. Tie sú neoddeliteľnou súčasťou profesie. Medzi spoločné znaky profesionálnej identity patrí:
  - vzdelanie,
  - schopnosť vykonávať funkcie povolania,
  - identifikácia s hodnotami a etikou profesie,
  - osobná identifikácia ako profesionála v rámci profesijnej skupiny.
- Profesionálna socializácia je **zamýšľaným**, ale aj **nezamýšľaným dôsledkom** vzdelávacieho procesu a získavania pracovných skúseností. **Pokrok a aktivity** v rámci socializácie sú teda **nepravidelné a nepredvídateľné**. Zložitost' socializácie sa odráža v **detailnej a jedinečnej zmene repertoáru každého študenta** (pozitívne ale i negatívne).
- Pri formovaní profesionálnej identity zohrávajú teda **klinické skúsenosti** študenta ošetrovateľstva **kľúčovú úlohu**.

Skryté kurikulum (hidden curriculum)

- **Konfrontácia s rôznymi poskytovateľmi zdravotníckej starostlivosti**, pričom **hodnotový systém a spôsob rozhodovania** v klinických situáciách **je odlišný** od ich vlastného - ovplyvnenie profesionálnej identity formou vzdelávania známou ako **skryté kurikulum**.
- Obsahuje procesy, tlaky, obmedzenia, ktoré nastávajú mimo formálnych, explicitne stanovených učebných osnov, kurikúl - **všetko, čo sa deje v kontexte výuky na klinických pracoviskách**, pričom môže ísť o svojrázne, neplánované a oportunistické inštrukcie zo strany mentora, učiteľa, zdravotníckeho personálu a pod. (vzory). Práve prostredníctvom skrytého kurikula dochádza u študentov k **formovaniu profesijných rolí a správania**.
- Skryté kurikulum zahŕňa procesy socializácie, pričom študenti **pozorujú, preberajú spôsoby správania a rozhodovania** od **skúsených** profesionálov, mentorov, učiteľov klinickej praxe, od sestier, od iných zdravotníckych pracovníkov, ale aj od všetkých, ktorí sa podieľajú na poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Klinické prostredie

- Rozvoj **kognitívnych** (napr. kritické myslenie a klinické rozvaha), **psychomotorických** (napr. inštrumentálne zručnosti) a **afektívnych** (napr. komunikácia) spôsobilostí študentov.
- Príležitosťou pre detailnejšie pozorovanie poskytovanej starostlivosti, jej **reflektovanie**.
- **Porozumenie svojim osobným postojom** vo vzťahu k očakávaným profesijným hodnotám.
- **Nachádzanie vzorov** pre svoju budúcu profesiu a pod.
- Klinická príprava má **nižšiu mieru štruktúrovanosti** v porovnaní s teoretickou prípravou: neplánované činnosti, akútne, nepredvídateľné - **vysoká úroveň strachu a úzkosti**.

Bakalársky študijný program – organizácia ošetrovateľskej praxe

	1.ročník	2.ročník	3.ročník
Situation- Background- Assessment- Recommendation- štruktúrovaná komunikácia	pedagógovia Ošetrovateľské techniky 2	pedagógovia mentori Ošetrovateľské techniky 3 Ošetrovateľská prax 1	mentori Ošetrovateľská prax 2 Zimná prax Ošetrovateľská prax 3
Edukačné plány	mentori Letná prax 1	mentori Letná prax 2	
Plány ošetrovateľskej starostlivosti			
Hodnotenie vedomostí a zručností			

Základné pracoviská – internistické, chirurgické, **pediatrické, psychiatria**, komunitné zariadenia – **DSS, ADOS**.

Výber pracoviska podľa záujmu študenta pre absolvovanie praktickej štátnej skúšky.

Po skončení praxe odovzdanie Záznamníka ošetrovateľskej praxe, predpísaných súčastí pre jednotlivé ročníky a spätná väzba - hodnotenia mentora študentom a študenta mentorom.

Workshop
Mentori UNM študentom ošetrovateľstva "Budte pripravení, nie prekvapení."

1. ročník

Klinika hrudníkovej chirurgie UNM

Mgr. Renáta Holková, Mgr. Katarína Pischová

Špecifiká ošetrovateľskej starostlivosti o pacienta s intravenóznymi vstupmi

- starostlivosť o centrálny venózný katéter – CVK
- starostlivosť o periférne venózne vstupy
- meranie centrálného venózneho tlaku – CVT

Klinika všeobecnej, viscerálnej a transplantáčnej chirurgie UNM
Klinika anesteziológie a intenzívnej medicíny UNM

Mgr. Jana Rónová, Mgr. Miroslava Valentová

Špecifiká ošetrovateľskej starostlivosti a manipulácia s inžektomatmi a infúznymi pumpami

- ošetrovateľské intervencie u pacienta pri podávaní intravenózneho liečby s využitím púmp a inžektomatov
- manipulácia s inžektomatom
- manipulácia s infúznou pumpou

Dermatovenerologická klinika UNM
Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku UNM

Bc. Michal Oravec, dipl.s., Mgr. Monika Kolková, Jana Paulovičová, dipl.s

Špecifiká ošetrovateľskej starostlivosti o dutinu ústnu a dýchacie cesty (DC) u pacienta pri vedomí vrátane odsávania z DC, starostlivosť o dýchacie cesty u pacienta so zavedenou tracheostomickou kanylou.

- špecifiká hygienickej starostlivosti o dutinu ústnu
- metodika toalety DC odsávaním
- ošetrovateľská starostlivosť o tracheostomickú kanylu

Workshopy sú pre študentov ošetrovateľstva daného ročníka povinné, pričom účasť na nich sa započítava do absolvovaných hodín letnej praxe.

Kde? UNM Veľká poslucháreň
Kedy? 6.6.2023 od 9:00h

Organizačný tím:

Mgr. Jana Vadkertiová, MBA
námetníčka ošetrovateľskej starostlivosti UNM
Mgr. Lukáš Blahút
koordinátor mentorov UNM
Mgr. Martina Lepiešová, PhD.
odborný garant programu Mentor klinickej praxe v odbore ošetrovateľstvo

Tešíme sa na Vás!

Workshop
Mentori UNM študentom ošetrovateľstva "Budte pripravení, nie prekvapení."

2. ročník

Interná klinika gastroenterologická UNM
Klinika hematológie a transfuziológie UNM

Mgr. Božena Poljaková, Bc. Katarína Šípková

Ošetrovateľská starostlivosť o špecifické invazívne vstupy PICC katéter, PORT

- manipulácia s PICC-om, PORT-om
- preváz a ošetrovanie PICC-u, PORT-u
- ošetrovateľské intervencie u pacienta so zavedeným PICC-om, PORT-om

Ortopedická klinika UNM
Psychiatrická klinika UNM

Mgr. Alena Valancová, PhD., doc. Mgr. Martina Dubovcová, PhD., MPH

Ošetrovateľské intervencie používané pri zvládaní agresívnych prejavov pacienta, deeskalačné techniky a zásady komunikácie.

- zásady komunikácie
- fixácia pacienta - ošetrovateľské intervencie
- legislativa

Workshopy sú pre študentov ošetrovateľstva daného ročníka povinné, pričom účasť na nich sa započítava do absolvovaných hodín letnej praxe.

Kde? ÚOSE JLF UK,
VPM učebňa 23
Kedy? 9.6.2023 od 9:00h

Organizačný tím:

Mgr. Jana Vadkertiová, MBA
námetníčka ošetrovateľskej starostlivosti UNM
Mgr. Lukáš Blahút
koordinátor mentorov UNM
Mgr. Martina Lepiešová, PhD.
odborný garant programu Mentor klinickej praxe v odbore ošetrovateľstvo

Tešíme sa na Vás!

Príprava mentorov

- Akreditovaný kurz sústavného vzdelávania Mentor klinickej praxe v odbore ošetrovateľstvo (od 2008)
- 187 vyškolených mentorov, z toho z UNM 150
- <https://www.mentorium.eu/>
- Rozsahu 15 týždňov hodinovou dotáciou **50 hodín** – t.j. 40 kontaktných hodín a 10 hodín kontrolovaného samoštúdia.
  - **teoretická časť programu – prezenčný tutoriál** (pozostáva z nasledovných modulov: *Úvodný modul; Behaviorálny modul; Vedenie a hodnotenie výkonu praktických činností – teoretická časť*): 24 hodín skupinovej kontaktnej výučby pod vedením lektorského zboru pre teoretickú časť programu,
  - **praktická časť programu** – modul *Vedenie a hodnotenie výkonu praktických činností – praktická časť*: 26 hodín, z toho 8 hodín riadenej, 8 hodín individuálnej didaktickej praxe a 10 hodín kontrolovaného samoštúdia pod vedením lektorského zboru pre praktickú časť programu.

Portfólio mentora pre hodnotenie študenta ošetrovateľstva

Obsah a zameranie úvodného stretnutia:

- predstavenie mentora a študenta, zoznámenie a predstavenie študenta ostatným členom zdravotníckeho tímu na ošetrovacej jednotke 4/3 KHCH
- oboznámenie s priestorovým, materiálnym a technickým vybavením ošetrov. jednotky vrátane resuscitačných pomôcok
- predpisy BOZP (vedúca sestra KHCH)
- vytvorenie časového harmonogramu práce študenta s mentorom na ošetrov. jednotke
- oboznámenie študenta so systémom poskytovania ošetrov. starostlivosti na 4/3KHCH, skladbou pacientov na uvedenej oše. jednotke s jej špecifikami a metódami poskytovania ošetrov. starostlivosti
- vysvetlenie špecifik vedenia ošetrov. dokumentácie na ošetrovacej jednotke, akcent na dôsledné vedenie ošetrov. dokumentácie, formuláre pre záznam ošetrov. procesu u pacienta, oboznámenie s lokálnymi a národnými ošetrovateľskými štandardami o ich umiestnenie na ošetrov. jednotke, špecifické požiadavky pre záznam mimoriadnych udalostí ako sú pád a dekubity u pacientov, VAS škály, zoznámenie s elektronickým systémom vedenia dokumentácie
- spôsoby riešenia prípadnej problémovej situácie (napr. komu hlásiť úraz, s kým riešiť problémové situácie)
- upresnenie povinností študenta v prevádzke (hlásenie sestier, účasť na vizite)

Stanovené ciele praxe na príslušnej ošetrovacej jednotke:

- identifikovať nedostatky v spôsobilostiach študenta na základe analýzy jeho záznamu o ošetrovateľskej praxi
- plánovať harmonogram chýbajúcich výkonov v priebehu praxe
- dodržiavať časový harmonogram prevádzky
- absolvovať nočné služby (2x)
- plánovať a realizovať samostatne ošetrovateľskú starostlivosť u pridelených pacientov pod supervíziou mentora (napr. príjem a preklad pac., edukácia pacienta, komunikácia s rodinou)
- samostatne realizovať záznamy sestry (ošetrovateľská dokumentácia)
- zdokonaľovať sa v realizácii predpísaných základných ošetrovateľských techník, postupov a výkonov
- zdokonaľovať motorickú zručnosť pri jednotlivých výkonoch a prepájať teoretické vedomosti s praxou
- používať metódy, princípy a postupy efektívnej komunikácie s pacientom
- adekvátne zvládať vzniknuté problémové situácie (riešiť spolu s mentorom)

Priebežné hodnotenie študenta

Oblasti hodnotenia	Max. počet bodov	Poznámky mentora
Komunikačné zručnosti (komunikácia s pacientom, s príbuznými – verbálna, neverbálna)	19	Komunikačné zručnosti u študentky sú na vysokej úrovni, Postupne rozširovať komunikačné zručnosti s príbuznými v oblasti následnej starostlivosti.
Tímová práca (záujem, aktivita, zodpovednosť, sebareflexia, motivácia práce v tíme, práca s dokumentáciou, zapracovanie sa do tímu)	20	V tímovej práci sa prejavuje ako aktívna členka, pridelené úlohy plní riadne a včas, prejavuje záujem o nové poznatky.
Dochádzka (manažment času, dodržiavanie príchodu, odchodu, prestávok, zapájanie sa do harmonogramu práce, flexibilita)	10	Dôsledne dodržiavala časový harmonogram rozpisu služieb a práce na ošetrovaciu jednotku.
Odbornosť – praktické zručnosti a teoretické vedomosti (prepojenie teórie s praxou, klinická správnosť, rýchlosť výkonu, dodržiavanie kritérií štruktúry, procesu, výsledku)	29	Pri výkonoch dodržiava kritériá štandardu, využíva získané teoretické vedomosti v praxi. Výkony realizuje správne, zdokonaľiť motoriku pri niektorých výkonoch napr. odber biol. materiálu, administratívne
OBP (úprava, hygienicko-epidemiologický režim)	10	Chodí vhodne upravená, dodržiava hygienicko-epidemiol. režim.
Etické normy (dodržiavanie základných etických princípov profesie)	10	V priebehu praxe študentka dodržiavala normy vyplývajúce z profesijných a etických kódexov.
Hodnotenie	98	

Hodnotenie dosiahnutia stanovených cieľov z úvodného stretnutia a odporúčania ku zlepšeniu:

- študentka iniciatívne prejavuje záujem o potreby pacienta holistickým prístupom
 - vykonáva predpísané ošetrovateľské techniky a zdokonaľuje sa v ich vykonávaní
 - zvláda služby, dokáže manažovať čas a stanovené ciele
 - samostatne zvláda ošetrovateľský proces u pridelených pacientov so zohľadnením s doterajšou úrovňou jej vedomostí a zručností

Odporúčania:

- naďalej rozvíjať motrické zručnosti
- rozvíjať aj komunikačné zručnosti, ktoré sú pomerne na vysokej úrovni ale chýbajú

Výstupné hodnotenie študenta

Oblasti hodnotenia	Max. počet bodov	Poznámky mentora
Komunikačné zručnosti (komunikácia s pacientom, s príbuznými – verbálna, neverbálna)	20	Komunikačné zručnosti študentky sú na vysokej úrovni.
Timová práca (záujem, aktivita, zodpovednosť, sebareflexia, motivácia práce v tíme, práca s dokumentáciou, zapracovanie sa do tímu)	20	V tímovej práci sa prejavuje ako aktívna členka, pridelené úlohy plní riadne a včas, prejavuje záujem o nové poznatky. Sebareflexia dosahuje maximum.
Dochádzka (manažment času, dodržiavanie príchodu, odchodu, prestávok, zapájanie sa do harmonogramu práce, flexibilita)	10	Dôsledne dodržiavala časový harmonogram rozpisu služieb a práce na ošetrov. jednotku
Odbornosť – praktické zručnosti a teoretické vedomosti (prepojenie teórie s praxou, klinická správnosť, rýchlosť výkonu, dodržiavanie kritérií štruktúry, procesu, výsledku)	30	Pri výkonoch dodržiava kritériá štandardu, využíva získané teoretické vedomosti v praxi. Výkony realizuje správne, podľa prijatých štandardov.
OBP (úprava, hygienicko-epidemiologický režim)	10	Chodí vhodne upravená, dodržiava hygienicko-epidemiol režim.
Etické normy (dodržiavanie základných etických princípov profesie)	10	V priebehu praxe študentka dodržiava normy vyplývajúce z profesijných a etických kódexov.
Hodnotenie	100	Študent musí získať minimálne 60 bodov ku splneniu podmienok.

Výstupné hodnotenie študenta

Celkové hodnotenie dosiahnutia stanovených cieľov:

- študentka prejavuje teoretické vedomosti v špecializačnom odbore hrudníkovej chirurgie
- samostatne vykonáva praktické výkony (hygienická starostlivosť, monitoring VF u pacienta, vedenie ošetrovateľskej dokumentácie, ostatnej dokumentácie, preväzy operačných rán, aseptické ošetrovanie invazívnych vstupov, účasť na vizite, meranie VF, starostlivosť o HD na AO a PS + SD), k pacientovi pristupuje holisticky
- aktívne sa zapája do tímovej práce
- zvláda služby, prejavuje empatiu vo vzťahu k pacientom a personálu
- má kladný vzťah k práci, prejavuje záujem o nové vedomosti, získané vedomosti aplikuje pod dozorom mentora do praxe
- dokáže samostatne plánovať a realizovať ošetrovateľskú starostlivosť, ktorá zodpovedá doterajším teoretickým vedomostiam a praktickým zručnostiam získaných počas doterajšieho štúdia
- pracuje v súlade so štandardnými postupmi používanými na KHCH pod dohľadom mentora
- dodržiava hygienicko-epidemiologický režim na JIS
- disponuje dobrými komunikačnými schopnosťami

Mentor (pozitíva, negatíva, odporúčania ku zlepšeniu u študenta):

Študentka absolvovala letnú ošetrovateľskú prax na Klinike Hrudníkovej Chirurgie 4/3 odd. Pri svojej práci dodržiavala normy vyplývajúce z profesionálnych a etických kódexov. Všetky výkony boli realizované tak, že bol zachovaný holistický prístup k pacientovi a neboli porušené jeho práva.

Študentka po úvodnom oboznámení sa s pracoviskom a pacientami pracovala samostatne pod dohľadom mentora. Všetky realizované výkony boli vykonané podľa štandardných postupov, za dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu.

Na základe odborných vedomostí, ktoré zodpovedajú doterajším teoretickým vedomostiam a praktickým zručnostiam získaných počas štúdia, študentka pracovala samostatne a využívala svoje vedomosti, schopnosti a zručnosti pri realizovaní plánu ošetrovateľskej starostlivosti a následne tento aj poskytovala prideleným pacientom.

Počas praxe podávala vynikajúce výkony, pracovala so záujmom, metódou ošetrovateľského procesu, pri jednotlivých výkonoch sa prejavovala ako aktívna a iniciatívna so záujmom o špecifiká práce na KHCH.

Rešpektovala harmonogram práce na danom pracovisku a jej postoj zodpovedá etickým a humánnym požiadavkám kladených na zdravotníckeho pracovníka.

Študentku vyzdvihujem ako veľmi ambicióznou, zručnou a mimoriadne schopnú pre prácu v tíme v nemocničnom zdravotníckom zariadení.

Spätná väzba od študenta

Spätná väzba od študenta (hodnotenie praxe, pracoviska, tímovej práce):

Po absolvovaní letnej praxe na Klinike hrudníkovej chirurgie sa moje zručnosti rozšírili v rámci teoretickej aj praktickej oblasti. Moja mentorka sa mi dostatočne venovala, poukazovala na moje chyby, dbala na ich odstránenie a zlepšenie. Spektrum praktických výkonov sa mi rozšíril a prepojenie teoretických vedomostí s praktickými zručnosťami sa mi podarilo posunúť na maximum. Nadobudla som zručnosti vo výkonoch špecifických pre KHCH. Vďaka letnej praxi na KHCH som sa mohla stretnúť s pacientami prevažne po operačných výkonoch v oblasti hrudnej dutiny, čo mi pomohlo naučiť sa lepšie zvládať a orientovať sa v pooperačnej starostlivosti o týchto pacientov. Prioritou u týchto pacientov je práca s hrudným odsávacím systémom Thora seal a uzavretým digitálnym odsávacím systémom Medela, keďže každý z nich má svoje špecifiká. Významná je aj pooperačná dychová RHB ako aj tlmenie bolesti. Súčasťou praxe bolo aj oboznámenie sa so starostlivosťou o hrudných pacientov na septickej JIS. Veľkým prínosom bolo aj oboznámenie sa s prácou tímu na HCH, prestredníctvom ERATS protokolu. ERATS protokol pre pacientov poskytuje kompletné pokyny založené na dôkazoch pre najlepšiu perioperačnú starostlivosť. Spektrum vedomostí som si rozšírila aj v oblasti funkčnej diagnostiky (spirometrie), ako aj gastroscopie v rámci komplexného predoperačného vyšetrenia u pacienta. Na pracovisku bola vynikajúca tímová práca, nastavený vysoký ošetrovateľský štandard na základe ktorého sa mi výborne pracovalo.

Dátum: 08.07.2023

Podpis mentora:

Podpis študenta:

Hodnotenie písomnej práce praktického charakteru

Bodové hodnotenie

	Hodnotený parametre	Maximálny počet bodov	Hodnotenie práce
Obsahová stránka práce	Dodržaný diagnostický algoritmus, v zázname z posúdenia sú objektivizované údaje s ohľadom na definujúce charakteristiky (symptómy), súvisiace faktory (etiologiu), správnosť výberu ošetrovateľských diagnóz a formulácie	20	20
	Plán ošetrovateľskej starostlivosti zohľadňuje existujúce diagnostické prvky, vedomosti klinického ošetrovateľstva, obsahuje konkrétne riešenie problému	20	19
	Výber a postupnosť realizovaných intervencií	15	15
	Vo vyhodnotení popísané dosiahnuté zmeny v stave pacienta vzhľadom na výsledné kritériá a cieľ, pri nedosiahnutí cieľa navrhnuté riešenie	10	10
	Terminologická a pojmová správnosť	15	15
	Možnosť využitia ošetrovateľskej dokumentácie v praxi a/alebo vo výchovno-vzdelávacom procese	10	10
	Formálna stránka práce	Úprava práce, štylizácia	10
		100	99
A 100-96, B 95-89, C 88-78, D 77-68, E 67-60, Fx 59-0			

Hodnotenie písomnej práce praktického charakteru

Slovné hodnotenie práce

(opis pozitív / negatív, odporúčania, poznámky a pripomienky)

Formálna stránka práce: Výskyt gramatických chýb minimálny

Práca študentky pozostáva z týchto častí:

- z posúdenia
- ošetrovateľskej dokumentácie (fyzikálne vyšetrenie, denný záznam s plánom ošetrovateľskej starostlivosti, posúdenie pacienta, plánu ošetrovateľskej starostlivosti, záznamu a hodnotiacich škál)

Pri posúdení postupovala študentka chronologicky, podľa školskej ošetrovateľskej dokumentácie

Spracovanie je prepracované, s fyzikálnym posúdením

Študentka diagnostikuje problémy u pac. podľa NANDA TAXONÓMIE II.

Študentka vypracovala tri diagnózy.

Posúdenie: Bolo výborne prepracované, doplnené hodnotiacimi škálami.

Ciele sú stanovené správne, vrátane výsledných kritérií

Intervencie sú uvedené správne, v správnom poradí

Realizácia je dostatočne prepracovaná, niektoré nedostatky boli skorigované v spolupráci s mentorom.

Vyhodnotenie súvisí s výslednými kritériami.

Výber ošetrovateľských dg. bol správny, vo vhodnom chronologickom poradí.

Bez pripomienok.

Priebežné vyhodnocovanie klinického prostredia

- ***Clinical Learning Environment and Supervision evaluation scale – CLES***
(Saarikoski, Leino-Kilpi, 2002)
- ***Clinical Learning Environment, Supervision and Nurse Teacher evaluation scale – CLES+T*** (Saarikoski et al. 2008)
  - Fungujúci individuálny supervízny vzťah medzi študentom a mentorom sa prejavuje vo všetkých oblastiach percepcie klinického prostredia študentmi
  - Potvrdený nárast spokojnosti študentov s klinickým prostredím v závislosti od špecifickej prípravy a dostupnosti vyškolených mentorov (Ferencová, Žiaková, 2009; Žiaková et al., 2010 ; Zanovitová et al., 2014; 2016; Žiaková et al., 2017; Gurková, Žiaková, 2018)

Záver

- Spoločný cieľ pedagógov a sestier – poskytovať študentom **pomoc, podporu, vedenie** a **adekvátne vzory**, ktoré im pomáhajú prejsť procesom profesionálnej socializácie a sú integrované v ich profesionálnej identite.
- Vytváranie **pozitívneho** (bezpečné, stimulujúce,) **klinického prostredia**, príležitostí a možností pre získavanie príslušných skúseností a pre progres študentov.
- Preklenovanie **rozdielov** medzi teóriou a praxou.
- **Znižovanie stresu a úzkosti** u študentov.
- Spoločné stretnutia pedagógov a mentorov / vzájomná výmena skúseností, príprava stratégie pre vedenie klinickej praxe, využívanie nových metód.
- Spolupráca s UNM – Centrum ošetrovateľských klinických zručností
  - Vzdelávanie personálu
  - Vzdelávanie študentov

Ďakujeme za pozornost'